

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

باب حادی عشر

عدالت خداوند

جلسه ۵۶

استاد علی احمدی

واجب است بر خداوند، عوض دادن آلام بندگان:

صدمات و نقایصی که از جانب خداوند متعال به بندگان رسیده باشد، بر خدا لازم است که آنها را برای بندگان جبران کند و عوض دهد و گرنه خداوند ظالم خواهد بود و این عوض، باید بیشتر از آن صدمات و آلام باشد و گرنه لازمهاش این است که کار خدا عبث باشد.

آلام و صدماتی که بر موجود زنده وارد می شود دو نوع است:

۱- گاهی دارای وجوه قبیحی است: این نوع آلام فقط از بندگان صادر می شود.

۲- گاهی هیچ قبیحی ندارد، بلکه حسن است که شامل موارد زیر است:

الف- کسی که مستحق الم باشد.

ب- الم، دارای نفعی بیشتر از خود الم باشد.

ج- الم، باعث دفع ضرر بیشتری باشد.

د- المی که طبیعی و عادی باشد.

و- المی که، مشتمل بر وجه الدّفع باشد.

آلامی که نفع داشته و حسن است، دو منشا صدور می تواند داشته باشد:

۱- از جانب خدا صادر شود؛ که دو امر در آن واجب است:

در بیان سید محمد باقر امام صادق (ع)

الف - باید عوض از آن داده شود و این عوض، بیشتر از الم باشد.

ب - الم، مشتمل بر لطف، بر شخص متألّم، یا غیر او باشد.

۲- از جانب بندگان صادر شود: که شامل جنبه‌هایی از قبح نیز می‌باشد و در این الم، بر خدا لازم

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

است تا به نفع صدمه دیده، از شخص صدمه زننده، دادخواهی کند و دادخواهی و عوض، باید

مساوی با اصل الم باشد.

بیان چند نکته:

۱- عوض، نفعی است که بنده مستحق آن است (بخلاف تفضّل) و خالی از تعظیم و اجلال است

(بخلاف ثواب).

۲- عوض باید دائمی باشد؛ زیرا نیکو نیست که در قبال مشقت زیاد، عوض کم و منقطع داده شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۳- واجب نیست عوض، حتما در دنیا باشد، بلکه ممکن است در آخرت داده شود.

۴- اگر عوض در آخرت داده شود دو حالت دارد:

الف - یا شخص اهل ثواب است: در این صورت، خداوند می‌تواند عوض را در اوقات او

تقسیم کند، یا می‌تواند در هر لحظه، عوض را تکرار کند.

ب - یا شخص اهل عقاب است: خداوند عوض را در اوقات او تقسیم می‌کند تا از عقاب او

بطور یکسان کاسته شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۵- آلامی که از ما صادر می‌شود و به امر خدا بوده یا مباح است و آلامی که از غیر عاقل صادر

می‌شود و آلامی که از جانب خدا صادر می‌شود، واجب است خدا عوض آنها را بدهد.